

Proiect

L E G E

pentru modificarea Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319–324, art. 634), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **Articolul 3:**

noțiunea „*clase cu predare simultană*” va avea următorul cuprins:

„*clase cu predare simultană* - clase primare mixte, alcătuite din cel puțin două clase componente, în care activitățile directe cu elevii unei clase se realizează simultan cu activitatea individuală a elevilor altei/altor clase, procesul educațional fiind realizat conform cadrului normativ aprobat de Ministerul Educației și Cercetării;”

după noțiunea „*curriculum modificat*” se introduc trei noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*discipline obligatorii* – fundamentul procesului educațional, asigurând formarea competențelor de bază necesare pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor la fiecare ciclu de studii. Ele sunt componente esențiale cu caracter obligatoriu a fi realizate prin planul-cadru de învățământ primar, gimnazial și liceal, indiferent de tipul de proprietate a instituției de învățământ;

discipline la alegere - componenta variabilă a planului-cadru de învățământ, predefinită de Ministerul Educației și Cercetării pentru aprofundarea cunoștințelor elevilor din învățământul liceal în domeniile solicitate în scopul continuării studiilor. După alegerea acestor discipline, ele se studiază toată perioada de liceu;

discipline opționale - componenta flexibilă a planului-cadru de învățământ primar, gimnazial și liceal ce contribuie la formarea/dezvoltarea competențelor cheie și la diversificarea ofertei educaționale a școlii. Fiecare elev va studia un număr de ore minim alocate disciplinelor opționale care se vor alege dintr-o listă predefinită de minister;”

noțiunea „*evaluare criterială*” va avea următorul cuprins:

„*evaluare criterială* – evaluare a rezultatelor învățării, realizată pe bază de criterii, care specifică nivelul performanțelor individuale ale elevului prin raportare la competențele urmărite, cu utilizarea descriptorilor, calificativelor, notelor, conform cadrului normativ aprobat de Ministerul Educației și Cercetării;”

după noțiunea „*standarde de acreditare*” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*standarde naționale de evaluare în învățământul general* – constituie sistemul normativ de referință care, prin descriptori de performanță, asigură validitatea și fidelitatea evaluării, fiind obligatorii pentru măsurarea și certificarea gradului de atingere a competențelor stabilite în curriculum.”

2. **Articolul 9:**

în alineatul (2) sintagma „indiferent de tipul de proprietate a instituției de învățământ” se substituie cu sintagma „prestat în cadrul instituțiilor publice de învățământ general”;

se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) Statul asigură integrarea în sistemul educațional și dezvoltarea competențelor de comunicare în limba română ale copiilor cetățenilor Republicii Moldova reveniți de peste hotare, precum și ale copiilor străini aflați pe teritoriul țării, în scopul asigurării flexibilității și echității proceselor educaționale. Integrarea se realizează prin implicarea în programe de integrare lingvistică, organizate în modul stabilit de Ministerul Educației și Cercetării.”

3. **Articolul 12:**

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Referențierea programelor de studii din sistemul educațional al Republicii Moldova la Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED-2011) se aprobă de Guvern.”

4. **Articolul 16:**

în alineatul (2) cuvintele „regulamentul aprobat” se substituie cu textul „cadru normativ și standardele naționale de evaluare pe niveluri de învățământ aprobate”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Rezultatele învățării, la toate nivelurile de învățământ, se apreciază cu note de la „10” la „1”, cu calificativele „excellent”, „foarte bine”, „bine”, „suficient”, „admis”, „respins” sau/și prin descriptori, conform cadrului normativ aprobat de Ministerul Educației și Cercetării.”

în alineatul (5) cuvintele „efectuează prin descriptori” se substituie cu textul „realizează conform cadrului normativ aprobat de Ministerul Educației și Cercetării.”

5. în **Articolul 20**, alineatul (1), litera a) textul „de la 0 la 2 ani” se substituie cu textul „de la 0 până la împlinirea vârstei de 2 ani”

6. **Articolul 33** se completează cu alineatul (4²) cu următorul cuprins:

„(4²) În instituțiile de învățământ general pot fi organizate grupe cu suport specializat pentru copii cu dizabilități severe, în vederea asigurării suportului specializat și flexibilității parcursului educațional, conform reglementărilor elaborate și aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.”

7. **Articolul 34** se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În instituțiile de învățământ auxiliar pot fi organizate clase de suport destinate elevilor cu dizabilități severe, absolvenți ai învățământului obligatoriu din aceste instituții, în vederea dezvoltării autonomiei personale. Elevii pot frecventa clasele de suport pe o perioadă de cel mult 3 ani consecutivi, în condițiile și conform reglementărilor elaborate și aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.”

8. **Articolul 40:**

alineatul (6) cuvintele „disciplinele opționale” se substituie cu textul „discipline la alegere și disciplinele opționale”

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Ponderea disciplinelor obligatorii, la alegere și a celor opționale incluse în planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal este stabilită de Ministerul Educației și Cercetării.”

9. Articolul 44:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Evaluarea rezultatelor învățării are ca obiectiv sprijinirea progresului copiilor/elevilor în funcție de performanțele individuale, în raport cu standardele naționale de evaluare.”

în alineatul (3) cuvântul „curriculare” se substituie cu textul „cadrului normativ aprobat de Ministerul Educației și Cercetării.”

în alineatul (7) după cuvintele „desfășurării acestuia” se introduce textul „inclusiv până la publicarea lor pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare.”

10. Articolul 44¹ se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare organizează, la necesitate, împreună cu Ministerul Educației și Cercetării, pentru unele programe de formare, examene de calificare în baza testelor unice în centre externe de examene.”

11. Articolul 53,

alineatul (3), litera a) după cuvântul „mentor” se introduce textul: „profesor de limba română, profesor de limba maternă, profesor de educație fizică”;

la alineatul (6) după cuvântul „regizor” se introduce textul: „antrenor principal, antrenor superior”.

12. Din textul **Articolelor 59, 61, 63, 76 și 132**, expresia „ISCED” se exclude.

13. **Articolul 86** alineatul (2) cuvintele „pentru întregul ciclu” se exclud.

14. Articolul 93:

în alineatul (1) textul „(combinații între două limbi și literaturi)” se exclude;

în alineatul (2) după cuvintele „mai mare cu un an.” se completează cu textul „La domeniul filologie se pot organiza combinații dintre două limbi, durata studiilor pentru formarea profesorilor fiind mai mare cu un an.”

15. La **articolul 104**, alineatul (2), litera a) textul „Membrii desemnați nu pot avea calitatea de salariat în cadrul ministerelor respective;” se exclude.

16. Articolul 105:

la alineatul (10) cuvintele „și științifice titulare” se substituie cu textul ”, științifico-didactice și științifice titulare, inclusiv decanii, șefii de departamente/catedre/subdiviziuni de cercetare aleși prin concurs,”;

alineatul (11) se completează cu următorul enunț „Mandatul prorectorului încetează de drept la data începerii unui nou mandat de rector.”

alineatul (13) va avea următorul cuprins:

„(13) Funcția de rector și decan poate fi deținută de una și aceeași persoană nu mai mult de două mandate consecutive, a câte 5 ani fiecare. Persoana care deține funcția de rector, în mandatul căreia instituția de învățământ este reorganizată prin absorbția unei instituții de învățământ superior, are dreptul de a deține trei mandate consecutive. Mandatul rectorului și al prorectorilor încetează de drept la atingerea vârstei de 65 de ani.”

17. Articolul 121:

din alineatul (2), textul „ISCED/6 CNCRM” se exclude;

din alineatul (3), textul „ISCED/7 CNCRM” se exclude.

18. Articolul 129 va avea următorul cuprins:

„ Articolul 129. Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică

(1) Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică este o instituție publică, cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, în care Ministerul Educației și Cercetării exercită, în numele statului, funcția de fondator.

(2) Centrul Republican își desfășoară activitatea pe întreg teritoriul Republicii Moldova și prin intermediul structurilor sale teritoriale de asistență psihopedagogică, care sunt constituite în calitate de servicii locale.

(3) Domeniile de competență și atribuțiile de bază ale Centrului Republican vizează:

a) asigurarea metodologică și formare continuă în domeniul asistenței psihopedagogice în educație;

b) coordonarea și prestarea evaluării și asistenței psihopedagogice în educație la nivel național;

c) gestionarea sistemului informațional în domeniul educației incluzive și al asistenței psihopedagogice;

d) alte domenii atribuite prin acte normative, inclusiv domeniile aferente celor gestionate de către fondator.

(4) Modul de organizare și funcționare, structura, organigrama și efectivul-limită ale Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică se aprobă prin Statutul acestuia, aprobat de Guvern.”

19. Articolul 134:

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Personalul didactic din învățământul profesional tehnic beneficiază, în condițiile legislației în vigoare, de următoarele drepturi și garanții sociale:

a) dreptul, garantat de stat, la stagii de formare profesională în domeniul activității didactice, cel puțin o dată la 3 ani;

b) dreptul la compensații bănești anuale pentru procurarea de suporturi didactice, tehnică de calcul, produse software pentru utilizare în activități de instruire on-line, pentru dezvoltare profesională, în limita și în condițiile stabilite de Guvern.”

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Absolvenții instituțiilor de învățământ superior sau profesional tehnic, angajați în urma repartizării de către Ministerul Educației și Cercetării în funcții didactice vacante în instituții de învățământ general sau profesional tehnic publice, beneficiază, în primii 5 ani de activitate didactică de la repartizare, de indemnizații din mijloacele bugetului de stat în modul stabilit de Guvern, achitate prin intermediul bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, bugetului UTA Găgăuzia sau al bugetului administrației publice centrale în subordinea căreia este instituția de învățământ profesional tehnic.”

se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Absolvenții instituțiilor de învățământ superior, angajați în funcții didactice sau științifice în instituții de învățământ superior, în urma coordonării cu Ministerul Educației și Cercetării, pot beneficia, în primii 5 ani de activitate didactică și științifică, de indemnizații de repartizare din mijloacele bugetului de stat în modul stabilit de Guvern, achitate prin intermediul bugetelor autorităților administrației publice centrale în subordinea căreia este instituția de învățământ superior.”

20. **Articolul 145** se completează cu alineatul (4²) cu următorul cuprins:

„(4²) Instituțiile publice de învățământ primar, gimnazial, liceal, care au un număr de cel puțin 400 de copii/ elevi sunt, de drept, instituții care gestionează în mod autonom mijloacele financiare alocate de la bugetele componente ale bugetului public național. Decizia privind atribuirea statutului de instituție cu gestiune financiară autonomă și exercitarea controlului asupra utilizării mijloacelor financiare se realizează de către entitatea care exercită funcția de fondator al instituției, în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.”

21. **Articolul 145¹** va avea următorul cuprins:

„**Articolul 145¹.** Asigurarea accesului la educație de calitate prin reorganizarea instituțiilor publice de învățământ general și sucursalelor cu număr redus de copii și măsuri de sprijin pentru elevi și personalul didactic

(1) Instituțiile publice de învățământ general și sucursalele funcționează cu respectarea numărului minim de elevi necesar pentru asigurarea calității procesului educațional.

(2) Instituțiile publice de învățământ general și sucursalele, care la data de 1 octombrie a anului în curs, au:

a) mai puțin de 30 de elevi în clasele liceale - nu se organizează admitere în clasa a X-a începând cu anul următor și, la absolvirea ultimei promoții de liceu, se reorganizează în gimnaziu;

b) mai puțin de 35 de elevi în clasele gimnaziale – se reorganizează în mod obligatoriu în școală primară.

c) mai puțin de 30 de elevi în total – se reorganizează în mod obligatoriu în școală primară-grădiniță;

d) mai puțin de 10 elevi în total - se reorganizează în mod obligatoriu în grădiniță.

(3) Prevederile alin. (2) se aplică instituțiilor publice de învățământ general numai în cazul în care, la o distanță de cel mult 20 de kilometri, funcționează o altă instituție publică de învățământ de același nivel sau de nivel superior cu aceeași limbă de predare.

(4) Lista instituțiilor publice de învățământ general care urmează a fi reorganizate până la începutul următorului an școlar se aprobă anual prin ordin al Ministerului Educației și Cercetării, până la data de 31 decembrie, în baza datelor din Sistemul Informațional de Management în Educație privind numărul de elevi la 1 octombrie a anului în curs și cu respectarea condițiilor prevăzute în alin. (2). Ordinul se publică pe pagina web a Ministerului și în Monitorul Oficial.

(5) În baza listei aprobate de Ministerul Educației și Cercetării conform alin. (4), fondatorul instituției de învățământ adoptă decizia de reorganizare a instituției până la finele anului școlar, în condițiile legislației în vigoare, asigurând continuitatea procesului educațional și respectarea drepturilor elevilor și ale personalului.

(6) Elevii din instituțiile reorganizate în temeiul alineatului (2) sau din inițiativa proprie a fondatorului, care își continuă studiile într-o altă instituție de învățământ beneficiază, pe o

perioadă de doi ani de studii consecutivi, de o alocație lunară de sprijin, al cărei cuantum se stabilește prin hotărâre a Guvernului, dar nu mai mic de 1000 lei lunar pentru fiecare elev.

(7) Organele locale de specialitate în domeniul învățământului vor identifica în limita posibilităților oportunități de angajare/transfer pentru persoanele din instituțiile reorganizate, prioritizând accesul acestora la ocuparea funcțiilor vacante sau a celor ocupate prin cumul în alte instituții.

(8) Personalul de conducere, personalul didactic și personalul didactic auxiliar care se angajează/transferă în urma reorganizării instituțiilor prevăzute la alin. (2) sau din inițiativa proprie a fondatorului beneficiază de transportarea gratuită cu transportul pentru elevi sau compensarea cheltuielilor de transport către noul loc de muncă, în condițiile și cuantumul stabilite de Guvern.

(9) Personalul de conducere, didactic și didactic auxiliar, pentru care Organele locale de specialitate în domeniul învățământului, în urma reorganizării, nu au identificat o normă didactică completă conform calificării în cadrul instituțiilor din unitățile administrativ-teritoriale în subordinea căreia sunt instituțiile de învățământ, poate beneficia de o indemnizație pentru relocare și/sau acces la un program de recalificare, conform criteriilor, condițiilor și în cuantumul stabilit de Guvern.

(10) Nerespectarea prevederilor alin. (2) duce la sistarea finanțării de la bugetul de stat.

(11) Resursele eliberate ca urmare a reorganizării instituțiilor publice de învățământ general se direcționează către modernizarea și îmbunătățirea calității sistemului educațional, inclusiv pentru investiții în infrastructură, digitalizare, dotări, salarizarea și formarea cadrelor didactice.

(12) Prevederile prezentului articol nu afectează dreptul fondatorului de a decide privind reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de învățământ general și a sucursalelor în situațiile care depășesc condițiile de distanță sau efective prevăzute la alin. (2) și (3).

(13) Alocația lunară de sprijin și indemnizația de relocare prevăzute la alin. (6) și (9) sunt neimpozabile.”

22. **Articolul 146** se completează cu alineatul „(2¹)” cu următorul cuprins:

„(2¹) Căminele aflate în gestiunea instituțiilor de învățământ, ce fac parte din domeniul public al statului, se administrează și gestionează în modul stabilit de Guvern.”.

23. **Articolul 150** se completează cu un alineat nou „(6)” cu următorul cuprins:

„(6) Instituțiile publice de învățământ superior, în raport cu care Ministerul Educației și Cercetării exercită calitatea de fondator, virează în bugetul Ministerului Educației și Cercetării o cotă de 5% din încasările anuale provenite din taxele de studii percepute de la studenții străini pentru susținerea activităților de internaționalizare a învățământului superior, inclusiv pentru participarea la târguri educaționale internaționale, aderarea la alianțe universitare internaționale și altele.”

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. I pct. 20 care intră în vigoare la 1 ianuarie 2027.

(2) Pentru anul 2026, Ministerul Educației și Cercetării va aproba și publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în luna martie, lista instituțiilor de învățământ care nu sunt conforme cerințelor privind numărul minim de elevi, în baza datelor din Sistemul Informațional de Management în Educație la data de 1 octombrie 2025.

(3) Se mențin măsurile de sporire a accesului la educație de calitate al elevilor și măsurile de menținere a cadrelor didactice în sistem pentru beneficiarii de alocații stabilite conform prevederilor art. 145¹ în redacția de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(4) Contractele individuale de muncă ale directorilor adjuncți ai instituțiilor publice de învățământ general, de la numirea cărora în funcție au trecut mai mult de 5 ani, inclusiv dețin interimatul, încetează de drept la data expirării a 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi. Constatarea cazului de încetare de drept a contractului individual de muncă se face de către directorul instituției și este adusă la cunoștința persoanelor aflate în situațiile respective în termen de cel mult 5 zile lucrătoare.

(5) În termen de cel mult 6 luni de la data încetării contractelor individuale de muncă în condițiile alin. (4), directorii instituțiilor publice de învățământ general vor organiza concursuri de ocupare a posturilor de director adjunct devenite vacante în baza Regulamentului aprobat de Ministerul Educației și Cercetării.

(6) În perioada de până la numirea prin concurs a directorilor adjuncți ai instituțiilor publice de învățământ general, atribuțiile funcției vor fi exercitate de către directori adjuncți interimari desemnați de către directorii instituțiilor.

(7) Calificările obținute de cadrele didactice, în conformitate cu cadrul normativ în vigoare la momentul admiterii la studii, sunt recunoscute și echivalate în baza unei metodologii, aprobată de Ministerul Educației și Cercetării.

(8) Guvernul, în termen de 6 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI